

Oporezivanje nasljedstva i darova

Nasljedili ste ili ste primili na dar stan, kuću, gotovinu, dionice, automobil, sliku, ili neku drugu nekretninu i pokretninu. Znete li koje se poreze plaća i tko je, kad i koliko dužan platiti poreza?

VII. izmijenjeno i dopunjeno izdanje
Podaci u ovoj brošuri ažurni su na dan 21. srpnja 2011. godine

Ova brošura će Vam na jednostavan i razumljiv način objasniti koje su Vaše obveze i prava što proizlaze iz važećih propisa u vezi s oporezivanjem nasljedstva i darova, te kako ćete ispuniti obveze i ostvariti prava. U odgovorima na pitanja tko, kad i koliko je dužan platiti poreza razrađene su osnovne zakonske odredbe.

Ako i nakon što pročitate ovu brošuru ostanu neke nejasnoće u vezi s Vašim obvezama i pravima dodatna pojašnjenja možete potražiti na Internet stranicama Ministarstva financija Republike Hrvatske, Porezne uprave, i to na web adresi www.porezna-uprava.hr, ili u ispostavi Porezne uprave prema Vašem prebivalištu ili sjedištu trgovačkog društva.

Sadržaj:

1. Uvod	3
2. Oporezivanje nekretnina što su nasljeđene, darovane, ili stečene bez naknade po drugoj osnovi	4
3. Oporezivanje nasljeđenog, darovanog, ili po nekoj drugoj osnovi bez naknade stečenog gotovog novca, novčanih tražbina, vrijednosnih papira i pokretnina	11
3.1. Porez na nasljedstva i darove	11
3.2. Posebni porez na promet upotrebljivanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova	17
4. Porez na dodanu vrijednost (PDV)	21
5. Žalba, preplata i zastara	26
6. Propisi	32

Uredništvo: Institut za javne financije, Porezni vjesnik • Biblioteka Porezni priručnici i brošure
Zagreb, Smičiklasova 21, p. p. 320 • Tel.: (01) 488 6443 redakcija, 488 6444 centrala, 481 9363
Fax: (01) 481 9365 • E-mail: porvje@ijf.hr • www.ijf.hr

Uredivački odbor: Marko Buljan, mr. sc. Zlatko Fabijančić, Željko Glavaš, dr. sc. Mirjana Jerković, Miljenko Krželj, Josip Lozančić, mr. sc. Ivica Mladineo, dr. sc. Katarina Ott, mr. sc. Zvonko Sedmak, mr. sc. Marijana Vuraić Kudeljan, Stanko Zorica • Računalni slog i tisak: DENONA d.o.o., Zagreb, Getaldičeva 1 • Naklada: 10.000 primjeraka

1. Uvod

? Koje se poreze plaća na nasljeđene i darovane, nekretnine, pokretne, gotovinu, novčane tražbine i vrijednosne papire i tko su porezni obveznici?

Propisani porezi i obveznici tih poreza prikazani su u tablici:

Predmet oporezivanja	Propisani porezi	Porezni obveznik
Nasljeđena ili darovana nekretnina – ostavitelj ili darovatelj nije prilikom nabave nekretnine koristio pravo na odbitak pretporeza	Porez na promet nekretnina	Nasljednik ili daroprimalatelj
Nasljeđena ili darovana nekretnina – ostavitelj ili darovatelj je u sustavu PDV-a, a prilikom nabave nekretnine koristio je pravo na odbitak pretporeza	Porez na dodanu vrijednost (PDV)	Nasljednik ili darovatelj
Nasljeđena i darovana gotovina, novčane tražbine i vrijednosni papiri	Porez na nasljedstva i darove	Nasljednik ili daroprimalatelj
Nasljeđena i darovana pokretnina s tržišnom vrijednošću manjom od 50.000,00 kuna (osim upotrebljivanih osobnih automobila, motocikla, plovila i zrakoplova) – ostavitelj ili darovatelj nije prilikom nabave pokretne koristio pravo na odbitak pretporeza	–	–
Nasljeđena i darovana pokretnina s tržišnom vrijednošću većom od 50.000,00 kuna (osim upotrebljivanih osobnih automobila, motocikla, plovila i zrakoplova) – ostavitelj ili darovatelj nije prilikom nabave pokretne koristio pravo na odbitak pretporeza	Porez na nasljedstva i darove	Nasljednik ili daroprimalatelj
Nasljeđena i darovana pokretnina, osim upotrebljivanih osobnih automobila, motocikla, plovila i zrakoplova – bez obzira na tržišnu vrijednost ako je ostavitelj ili darovatelj u sustavu PDV-a, a prilikom nabave pokretne koristio je pravo na odbitak pretporeza	Porez na dodanu vrijednost (PDV)	Nasljednik ili darovatelj
Nasljeđeni i darovani u RH upotrebljavani osobni automobili, motocikli, plovila i zrakoplovi (tržišna vrijednost manja od 50.000,00 kuna) – ostavitelj ili darovatelj nije prilikom njihove nabave koristio pravo na odbitak pretporeza	Poseban porez na promet upotrebljavanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova	Nasljednik ili daroprimalatelj
Nasljeđeni i darovani u RH upotrebljavani osobni automobili, motocikli, plovila i zrakoplovi (tržišna vrijednost veća od 50.000,00 kuna) – ostavitelj ili darovatelj nije prilikom njihove nabave koristio pravo na odbitak pretporeza	1. Porez na nasljedstva i darove, i 2. Poseban porez na promet upotrebljavanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova	Nasljednik ili daroprimalatelj
Nasljeđeni i darovani u RH upotrebljavani osobni automobili, motocikli, plovila i zrakoplovi (bez obzira na tržišnu vrijednost) – ostavitelj ili darovatelj prilikom njihove nabave koristio je pravo na odbitak pretporeza	Porez na dodanu vrijednost (PDV)	Nasljednik ili darovatelj

2. Oporezivanje nekretnina što su nasljeđene, darovane, ili stečene po drugoj osnovi bez naknade

? Koji se porez plaća na naslijeđenu, darovanu, ili po nekoj drugoj osnovi bez naknade stečenu nekretninu ako ostavitelj ili darovatelj nije prilikom nabave nekretnine koristio pravo na odbitak PDV-a?

Porez na promet nekretnina.

? Tko je obveznik poreza na promet nekretnina?

Fizička ili pravna osoba koja je stjecatelj nekretnine.

Vrsta prometa nekretnina	Porezni obveznik
Nasljeđivanje	Nasljednik ili zapisovnik
Darovanje	Daroprimatelj
Ostali načini stjecanja bez naknade	Stjecatelj nekretnine

? Kakva su porezna oslobođenja pri nasljeđivanju, darovanju i drugom stjecanju nekretnina bez naknade?

Porez na promet nekretnina pri nasljeđivanju, darovanju i drugom stjecanju nekretnina bez naknade ne plaćaju:

1. bračni drug, potomci i preci te posvojenici i posvojitelji umrlog ili darovatelja,
2. pravne i fizičke osobe kojima Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave daruje, odnosno daje nekretnine bez naknade radi odštete ili iz drugih razloga u svezi s Domovinskim ratom,
3. bivši bračni drugovi kada uređuju svoje imovinske odnose u svezi s rastavom braka.

? Kako se oslobođenje ostvaruje?

Podnošenjem prijave poreza na promet nekretnina (30 dana od dana nastanka porezne obveze) i zahtjeva za utvrđivanje prava na oslobođenje od plaćanja poreza na promet nekretnina.

? Plaća li se porez na ustupanje ili odricanje od nasljedstva nekretnine?

Ako se nasljednik nekretnine tijekom ostavinske rasprave odrekne nasljedstva, ili ga ustupi drugome sunasljedniku, ne plaća se porez na promet nekretnina na odricanje, odnosno ustupanje nasljedstva.

? Koje su povlastice pri oporezivanju prometa nekretninama na područjima posebne državne skrbi?

Porez na promet nekretnina ne plaćaju građani koji stječu nekretnine koje su na područjima posebne državne skrbi ako imaju ili prijavljuju prebivalište na tom području.

- I** Porez na promet nekretnina naknadno se plaća ako se u roku od 10 godina od dana nabave nekretnine:
- nekretnina otuđi,
  - ako porezni obveznik promjeni prebivalište izvan područja posebne državne skrbi, i
  - ako porezni obveznik uz prijavljeno prebivalište stvarno i ne boravi na području posebne državne skrbi.

Iznimno, ako građanin koji je ostvario pravo na oslobođenje od plaćanja poreza na promet nekretnina otuđuje nekretninu za koju je ostvario oslobođenje u roku od 10 godina u vlasništvo osobi nasljedniku prvog nasljednog reda, koji ima prebivalište i boravi na području posebne državne skrbi, ne plaća se porez na promet nekretnina. U tom slučaju novi stjecatelj stupa u položaj pravnog slijednika glede zabrane otuđenja nekretnine, s time da se rok zabrane otuđenja računa od kada je prednik stekao nekretninu.

? Kako se oslobođenje ostvaruje?

Podnošenjem prijave poreza na promet nekretnina (30 dana od dana nastanka porezne obveze), isprave o stjecanju nekretnine, te po potrebi dokaza o srodstvu.

? Plaćaju li porez na promet nekretnina vjerske zajednice?

Vjerske zajednice ne plaćaju porez na promet nekretnina kad stječu vjerske objekte ili zemljište za izgradnju vjerskih objekata, bez obzira na način stjecanja tih nekretnina.

? Kako se oslobođenje ostvaruje?

Podnošenjem prijave poreza na promet nekretnina (30 dana od dana nastanka porezne obveze), isprave o stjecanju nekretnine, te dokaza o budućoj namjeni nekretnine ako se stječe zemljište ili dokaza da je riječ o vjerskom objektu ako se stječe vjerski objekt.

? Kad nastaje porezna obveza po osnovi nasljeđivanja, darovanja i stjecanja nekretnina bez naknade?

Porezna obveza nastaje u trenutku:

1. pravomoćnosti sudske odluke ili odluke tijela državne uprave na temelju kojih se stječu nekretnine, i
2. zaključivanja ugovora (potpisivanja ugovora) ili drugog pravnog posla na osnovi kojeg se stječe nekretnina.

I Za državljane i pravne osobe iz država članica Europske unije koji stječu vlasništvo nekretnine u Republici Hrvatskoj porezna obveza nastaje pod nabrojanim uvjetima.

I Za strane državljane i pravne osobe koje nisu iz država članica Europske unije kad stječu vlasništvo nekretnine u Republici Hrvatskoj porezna obveza nastaje u trenutku dobivanja suglasnosti ministra pravosuđa Republike Hrvatske, ili u trenutku pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, ili u trenutku pravomoćnosti sudske presude.

? Postoji li obveza plaćanja poreza na promet nekretnina kad nasljednik ili daroprimatelj nekretnine, zbog prava trećih osoba, ne može stupiti u posjed nekretnine?

U tom slučaju porezna obveza nastaje u trenutku pravomoćnosti sudske odluke ili odluke tijela državne uprave na temelju kojih se stječu nekretnine, ili zaključivanja ugovora na osnovi koje se stječe nekretnina, neovisno o tome što kupac ne može stupiti u posjed nekretnine.

✎ Razlozi za obnovu postupka i poništenje rješenja o utvrđivanju poreza na promet nekretnina su raskid ugovora o prijenosu vlasništva na nekretnini voljom stranaka prije nego se obaví prijenos u zemljišnim knjigama na novog vlasnika, te raskid ili poništenje ugovora odlukom suda.

ℹ Porezni obveznik može podnijeti prijedlog za obnovu postupka zbog raskida ugovora voljom stranaka prije nego što se obaví prijenos u zemljišnim knjigama na novog vlasnika u roku od 30 dana od dana raskida ugovora. Nakon isteka roka od jedne godine od dana konačnosti rješenja o utvrđivanju poreza na promet nekretnina obnovu postupka se ne može tražiti. Prijedlog za obnovu postupka zbog raskida ili poništenje ugovora odlukom suda može se podnijeti u rokovima propisanim Zakonom o općem upravnom postupku.

? Mora li se ugovor o darovanju nekretnine ovjeriti kod javnog bilježnika? Zakonom o porezu na promet nekretnina takva obveza nije propisana.

Primjer br. 1

Darovatelj nekretnine i daroprimatelj potpisali su 10. veljače 2011. godine ugovor o darovanju nekretnine. Kod javnog bilježnika su ugovor o darovanju ovjerali 7. travnja 2011. godine. Porezna obveza je nastala 10. veljače 2011. godine, u trenutku zaključivanja ugovora.

Primjer br. 2

Darovatelj nekretnine i daroprimatelj su 10. svibnja 2011. godine u nazočnosti javnog bilježnika potpisali ugovor o darovanju nekretnine. Porezna obveza je nastala 10. svibnja 2011. godine, u trenutku zaključivanja ugovora.

? Kad i gdje se mora prijaviti poreznu obvezu?

Porezni obveznik je dužan u roku 30 dana od dana nastanka porezne obveze prijaviti nastanak porezne obveze ispostavi Porezne uprave na čijem području je nekretnina. Uz prijavu je dužan podnijeti ugovor o darovanju ili drugi ugovor, odnosno sudsku odluku ili odluku tijela državne uprave. Na zahtjev Porezne uprave porezni obveznik mora dostaviti i druge podatke potrebne za utvrđivanje poreza. Na temelju podnijete prijave poreza na promet nekretnina nadležna ispostava Porezne uprave donosi rješenje u kojem obračunava poreznu osnovicu i pripadajući porez na promet nekretnina.

Primjer br. 3

Porezni obveznik je iza svojeg pokojnog strica naslijedio kuću. On je dužan u roku 30 dana od dana pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju prijaviti poreznu obvezu ispostavi Porezne uprave prema mjestu gdje je nekretnina. Na zahtjev poreznog tijela dužan je uz prijavu poreza na promet nekretnina dostaviti pravomoćno rješenje o nasljeđivanju i druge dokumente.

? Mora li se prijaviti nastanak porezne obveze i u slučaju kad stjecatelj nekretnine ostvaruje pravo na oslobođenje od plaćanja poreza na promet nekretnina?

Stjecatelj nekretnine koji ostvaruje pravo na oslobođenje od plaćanja poreza na promet nekretnina dužan je na propisanom obrascu u roku 30 dana od dana sklapanja pravnog posla, sudske odluke ili odluke tijela državne uprave prijaviti nastanak porezne obveze. Nakon toga nadležna ispostava Porezne uprave donosi rješenje o oslobođenju plaćanja poreza na promet nekretnina.

? Koje je isprave porezni obveznik dužan dostaviti uz prijavu poreza na promet nekretnina?

Isprave o stjecanju vlasništva nad nekretninom, to jest ugovor o darovanju, pravomoćno rješenje o nasljeđivanju, ili druge isprave o stjecanju vlasništva, a na zahtjev Porezne uprave i druge isprave što služe za utvrđivanje porezne obveze.

? Koju se dokumentaciju mora podnijeti kad se traži oslobođenje od plaćanja poreza na promet nekretnina?

Za nasljeđivanje, darovanje i drugo stjecanje nekretnine bez naknade prilaže se sljedeće:

Porezni obveznik	Potrebna dokumentacija
bračni drug, potomci i preci, te posvojenici umrlog ili darovatelja	<ul style="list-style-type: none"> - isprava o stjecanju nekretnine bez naknade:<ol style="list-style-type: none"> 1. pravomoćno rješenje suda o nasljeđivanju, ili 2. ugovor o nasljeđivanju, ili ugovor o darovanju, ili 3. druga isprava o stjecanju nekretnine bez naknade - dokaz o traženom srodstvu (samo za točke 2. i 3., i to: izvod iz matične knjige rođenih za stjecatelja nekretnine i darovatelja, izvod iz matične knjige umrlih ili smrtni list za ostavitelja, preslika osobne iskaznice)
pravne i fizičke osobe kojima Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave daruje, odnosno daje nekretnine bez naknade radi odštete ili iz drugih razloga u svezi s Domovinskim ratom	<ul style="list-style-type: none"> - isprava o stjecanju nekretnine bez naknade - preslika osobne iskaznice (fizička osoba)
bivši bračni drugovi kada uređuju svoje imovinske odnose u svezi s rastavom braka	<ul style="list-style-type: none"> - isprava o podjeli bračne imovine - preslika osobne iskaznice

? Kako se obračunava porez na promet nekretnina?

Tako da se porezna osnovica pomnoži s poreznom stopom.

? Što je porezna osnovica poreza na prometa nekretnina?

Tržišna vrijednost nekretnine u trenutku nastanka porezne obveze.

I Pod tržišnom vrijednosti nekretnine podrazumijeva se cijena nekretnine što se postiže, ili se može postići na tržištu u trenutku nastanka porezne obveze.

Način stjecanja nekretnine	Porezna osnovica	Nastanak porezne obveze
Stjecanje nekretnina po osnovi sudske odluke ili odluke tijela državne uprave	Tržišna vrijednost nekretnine	u trenutku pravomoćnosti odluke o stjecanju nekretnine
Stjecanje nekretnine bez naknade nasljeđivanjem	Tržišna vrijednost nekretnine	u trenutku pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju
Stjecanje nekretnine bez naknade (darovanje i drugo)	Tržišna vrijednost nekretnine	u trenutku sklapanja ugovora
Stjecanje nekretnine strane fizičke ili pravne osobe kojoj je za stjecanje nekretnine na području RH potrebna suglasnost ministra pravosuđa	Tržišna vrijednost nekretnine	u trenutku dobivanja suglasnosti ministra pravosuđa
Stjecanje nekretnine strane fizičke ili pravne osobe po osnovi sudske odluke	Tržišna vrijednost nekretnine	u trenutku pravomoćnosti sudske odluke

? Kako se postupa kad je iskazana vrijednost nekretnine u ugovoru niža od tržišne vrijednosti?

Porezna uprava je ovlaštena procjenom utvrditi tržišnu vrijednost nekretnina, a o utvrđenim činjenicama sastavlja se zapisnik. Vlasnik ili posjednik pokretne dužan je poreznom tijelu omogućiti nesmetani rad. Procjenu provodi službenik Porezne uprave na temelju usporednih podataka o kretanju tržišnih vrijednosti sličnih nekretnina s približno istog područja i u približno isto vrijeme. Ako za nekretninu nema usporednih podataka procjenu tržišne vrijednosti nekretnine provodi vještačenjem stručna osoba koju imenuje pročelnik područnog ureda Porezne uprave. Vlasnik, odnosno posjednik nekretnine, obavezan je ovlaštenoj osobi dopustiti pristup na zemljište i građevine radi procjene tržišne vrijednosti nekretnine. Porezni obveznik ima pravo prisustvovati postupku procjene, te na kraju, kao stranka, potpisati zapisnik. Na temelju u zapisniku utvrđenih činjenica Porezna uprava donosi rješenje o porezu na promet nekretnina.

Primjer br. 4

Daroprimateljica nekretnine je u propisanom roku prijavila nastanak porezne obveze ispostavi Porezne uprave prema mjestu gdje je nekretnina. Ispostava Porezne uprave je poreznu osnovicu utvrdila procjenom, jer je cijena nekretnine u ugovoru o darovanju bila niža od tržišne, o čemu je sastavljen zapisnik.

Poreznoj obveznici je rješenjem utvrđena porezna obveza, s time da ona ima pravo uložiti žalbu u roku 30 dana od dana primitka rješenja.

? Kolika je stopa poreza na promet nekretnina?

Porez na promet nekretnina plaća se po stopi od 5%.

? Kad se porez na promet nekretnina mora platiti?

Porezni obveznik dužan je platiti porez na promet nekretnina u roku 15 dana od dana konačnosti rješenja o utvrđivanju tog poreza (vidi poglavlje 5).

? Na koji se račun uplaćuje porez na promet nekretnina?

Na račun poreza na promet grada ili općine na čijem je području predmetna nekretnina, i to na ovaj način:

Upisuje se račun poreza na promet nekretnina grada/općine

Upisuje se OIB – osobni identifikacijski broj poreznog obveznika (11 znamenki)

		Bezgotovinsko plaćanje	ili	Gotovinsko plaćanje
		☐ PRIMENOS	☒ NALOG ZA PLAĆANJE	☒ ISPLATA
		Hitnost: ☐		☐
		IZNOS kn		
PLATITELJ: naziv (ime) i adresa	Model	Broj računa platitelja		
	Poziv na broj zaduženja			
PRIMATELJ: naziv (ime) i adresa	Model	Broj računa primatelja		
	67	1001005 – 17XXX2848X		
Račun poreza na promet nekretninama grada/općine	Poziv na broj odobrenja			
	XXXXXXXXXXXX			
Statističko obilježje: Šifra opisa plaćanja	Opis plaćanja			
	Porez na promet nekretnina			
Datum valute/uplate/isplate	Ovjera nalagodavca		Ovjera banke	
Datum podnošenja				
Potpis primatelja				

? Postoji li obveza plaćanja poreza na promet nekretnina kad se deklaratornom sudskom odlukom utvrđuje vlasništvo nad nekretninom?

U takvim slučajevima nije propisana obveza plaćanja poreza na promet nekretnina. Ako su, primjerice, nekretnine stečene nasljeđivanjem, a nasljednik nekretnine je u svrhu dobivanja tabularne isprave za upis prava vlasništva pokrenuo postupak na sudu, te je zbog sudskog utvrđivanja prava vlasništva u raščišćavanju ranije neriješenih zemljišnoknjižnih odnosa donesena deklaratorna sudska presuda, nema pravne osnove da se ponovno utvrđuje porez na promet nekretnina.

Primjer br. 5

Nasljednik je prema sudskom rješenju o nasljeđivanju iza svoje pokojne majke naslijedio građevinsko zemljište. Vlasništvo nad zemljištem je vanknjižno, to jest u zemljišnim knjigama je upisano na prijašnjeg vlasnika, od kojeg ga je pokojnica kupila. Kupnja nekretnine bila je prijavljena Poreznoj upravi i plaćen je dužni iznos poreza na promet nekretnina. Nasljednik je pokrenuo postupak na sudu zbog utvrđivanja prava vlasništva u raščišćavanju ranije neriješenih zemljišnoknjižnih odnosa. Nakon toga je donesena sudska presuda na temelju priznanja stvarnog vlasnika. Nasljednik nije obveznik

plaćanja poreza na promet nekretnina, jer je ostaviteljičin potomak u izravnoj liniji. Sudskom presudom nije utvrđeno nikakvo novo nasljednikovo pravo, stoga nema pravne osnove da se ponovno utvrđuje porez na promet nekretnina.

? Plaća li se porez na promet nekretnina na stan što je stečen nasljeđivanjem na temelju pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju kad u tom stanu žive zaštićeni najmoprimci?

Ne postoji zakonska osnova za oslobođenje od plaćanja poreza na promet nekretnina s obzirom da u naslijeđenom stanu žive zaštićeni najmoprimci. Porezna uprava utvrđuje poreznu osnovicu kao tržišnu vrijednost, s time da se kod utvrđivanja tržišne vrijednosti uzima u obzir da nasljednik ne može stan odmah koristiti.

? Može li se poništiti rješenje o utvrđivanju poreza na promet nekretnina ako je raskinut ugovor o darovanju?

Ako je ugovor o darovanju raskinut može se nadležnoj ispostavi Porezne uprave podnijeti zahtjev za obnovu postupka i poništenje rješenja o utvrđivanju poreza na promet nekretnina samo ako su ispunjeni ovi uvjeti:

1. Ugovor o prijenosu vlasništva na nekretnini raskinut je voljom stranaka prije nego što je obavljen prijenos u zemljišnim knjigama na novog vlasnika.
2. Ugovor je raskinut ili poništen sudskom odlukom.

I Ako je ugovor raskinut ili poništen sudskom presudom nije važno je li u zemljišnim knjigama obavljen prijenos vlasništva nad nekretninom, tako da je dovoljno uz prijedlog za obnovu postupka dostaviti samo sudsku odluku.

? Jesu li propisane prekršajne odredbe za neprijavlivanje i neplaćanje poreznih obveza?

Jesu, i to Zakonom o porezu na promet nekretnina i Općim poreznim zakonom.

? Što se smatra prekršajem i kolike su novčane kazne prema Zakonu o porezu na promet nekretnina?

Tim su Zakonom propisani sljedeći prekršitelji i novčane kazne:

Vrsta prekršaja	Prekršitelj	Visina kazne (u kunama)
Onemogućavanje pristupa ovlaštenim osobama na zemljište i objekte radi procjene tržišne vrijednosti nekretnine	Pravna ili fizička osoba	2.000,00 – 50.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	1.000,00 – 10.000,00
Nedostavljanje na propisani način nadležnoj ispostavi Porezne uprave isprave s ovjеровljenim potpisom ili odluke kojom se mijenja vlasništvo na nekretnini, kao i svake druge isprave na osnovi koje dolazi do prometa nekretnine (ugovor o ortaštву, ugovor o osnivanju prava građenja i sl.) uz podatak o osobnom identifikacijskom broju sudionika postupka	Javni bilježnik i odgovorna osoba u sudu ili u drugom tijelu	2.000,00 – 50.000,00

Vrsta prekršaja	Prekršitelj	Visina kazne (u kunama)
Nepodnošenje u propisanom roku prijave poreza na promet nekretnina nadležnoj ispostavi Porezne uprave	Pravna ili fizička osoba	2.000,00 – 100.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	1.000,00 – 10.000,00

2 Što se smatra prekršajem i kolike su novčane kazne prema Općem poreznom zakonu?

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se porezni obveznik, a odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 2.000,00 do 100.000,00 kuna za sljedeće prekršaje:

Vrsta prekršaja
Neprijavljivanje činjenica bitnih za utvrđivanje porezne obveze u zakonskom roku
Odbijanje sudjelovanja u poreznom postupku
Nepodnošenje porezne prijave poreznom tijelu u propisanom roku
Nepodnošenje porezne prijave na poziv poreznog tijela
Iskazivanje netočnih ili neistinitih podataka u poreznoj prijavi
Neizdavanje poreznom obvezniku dokumentaciju potrebnu za poreznu prijavu
Neodazivanje na poziv poreznog tijela
Odbijanje davanja obavijesti potrebnih za utvrđivanje činjeničnog stanja značajnog za oporezivanje
Ometanje očevida
Nedopuštanje obavljanja poreznog nadzora
Ometanje obavljanja poreznog nadzora

Napomena: Ako porezni obveznik u roku od dvije godine od dana počinjenja prekršaja počini isti prekršaj može mu se uz novčanu kaznu izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja zanimanja, određenih djelatnosti, poslova i dužnosti.

3. Oporezivanje nasljeđenog, darovanog, ili bez naknade stečenog gotovog novca, novčanih tražbina, vrijednosnih papira i pokretnina

3.1 Porez na nasljedstva i darove

2 Na koju se imovinu plaća porez na nasljedstva i darove?

1. na gotov novac (gotovinu), novčane tražbine i vrijednosne papire (vrijednosnice),
2. na pokretnine ako im je na dan utvrđivanja porezne obveze pojedinačna tržišna vrijednost veća od 50.000,00 kuna.

? Tko je obveznik plaćanja poreza na nasljedstva i darove?

Pravna i fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nasljedi, ili primi na dar, ili stekne po drugoj osnovi bez naknade imovinu na koju se plaća porez na nasljedstva i darove.

? Tko je porezni obveznik ako se nasljednik odrekne nasljedstva ili ga ustupi u ostavinskom postupku?

Osoba kojoj je nasljedstvo pripalo ili joj je ustupljeno.

? Tko ne plaća porez na nasljedstva i darove?

1. Bračni drug, krvni srodnici u ravnoj liniji, te posvojenici i posvojitelji umrle osobe ili darovatelja.
2. Braća i sestre, njihovi potomci i zetovi i snahe ostavitelja ili darovatelja, ako su živjeli u zajedničkom kućanstvu s ostaviteljem u trenutku njegove smrti ili s darovateljem u trenutku primitka dara.

I Zajedničkim kućanstvom smatra se zajedničko stjecanje prihoda i imovine te raspodjela prihoda i imovinom što se nasljeđuje ili daruje.

3. Fizičke i pravne osobe kojima Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave daruje, odnosno daje pokretnine bez naknade radi odštete ili iz drugih razloga u svezi s Domovinskim ratom.
4. Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove, vjerske zajednice, zaklade i fondacije, Crveni križ i druge humanitarne udruge osnovane na temelju posebnih propisa.
5. Fizičke i pravne osobe kada primaju darove (donacije) za svrhe utvrđene posebnim propisima.

Primjer br. 1

Nasljednik je prema pravomoćnom sudskom rješenju o nasljeđivanju iza svoje pokojne majke nasljedio ušteđevinu u banci u iznosu od 89.000,00 kn i stilski namještaj kojemu je tržišna vrijednost 150.000,00 kn. Nasljednik je oslobođen plaćanja poreza na nasljedstva i darove jer je s ostaviteljicom bio u krvnom srodstvu u ravnoj liniji.

Primjer br. 2

Nasljednik je prema pravomoćnom sudskom rješenju o nasljeđivanju iza svog pokojnog djeda nasljedio ušteđevinu u banci u iznosu od 74.377,00 kn. Nasljednik je oslobođen plaćanja poreza na nasljedstva i darove jer je s ostaviteljem bio u krvnom srodstvu u ravnoj liniji.

Primjer br. 3

Darovatelj je Hrvatskom Crvenom križu darovao 10.000,00 kn i razne pokretnine čija je tržišna vrijednost 75.500,00 kn. Daroprimatelj je oslobođen od plaćanja poreza na nasljedstva i darove, jer je Crveni križ oslobođen plaćanja poreza na nasljedstva i darove.

? Kad nastaje obveza poreza na nasljedstva i darove?

1. U trenutku pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju.
2. U trenutku pravomoćnosti odluke državnog tijela ili suda.
3. U trenutku sklapanja ugovora o darovanju (potpisivanja ugovora od darovatelja i daroprimatelja).
4. U trenutku primitka dara, ako nije zaključen ugovor o darovanju.

? Kad i gdje se poreznu obvezu mora prijaviti?

Nasljednici i daroprimatelji dužni su u roku 30 dana od dana pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, ili odluke tijela državne uprave, ili sudske odluke, ili od dana sklapanja ugovora o darovanju, ili primitka dara, nadležnom poreznom tijelu prema svom prebivalištu ili uobičajenom boravištu (fizičke osobe) ili sjedištu (pravne osobe) dostaviti pravomoćno rješenje o nasljeđivanju, odnosno odluku tijela državne uprave ili suda, ili ugovor o darovanju, ili samo prijavu, ako ugovor o darovanju nije zaključen u pisanom obliku.

Uz prijavu se mora podnijeti ugovor o darovanju ili drugi ugovor, odnosno sudsku odluku ili odluku tijela državne uprave. Na zahtjev poreznog tijela porezni obveznik mora dostaviti i druge podatke potrebne za utvrđivanje poreza.

? Koje je nadležno porezno tijelo?

1. Jedinica područne (regionalne) samouprave (županija) na čijem je području prebivalište ili uobičajeno boravište poreznog obveznika fizičke osobe, ili sjedište poreznog obveznika pravne osobe, ili
2. Ispostava Porezne uprave, ako je predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave (županije) svojom odlukom te poslove prenijelo na Poreznu upravu.

Obveznici prijavljivanja porezne obveze	Mjesto prijave porezne obveze	Rok za prijavu porezne obveze
Nasljednici i daroprimatelji fizičke osobe	Porezno tijelo nadležno prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu fizičke osobe	30 dana od dana: - pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, - odluke tijela državne uprave ili suda, - sklapanja ugovora o darovanju
Nasljednici i daroprimatelji pravne osobe	Porezno tijelo nadležno prema sjedištu pravne osobe	- primitka dara, ako nije zaključen pisani ugovor o darovanju

? Mora li se prijaviti nastanak porezne obveze i u slučaju kad stjecatelj ostvaruje pravo na oslobođenje od plaćanja poreza?

Stjecatelj koji ostvaruje pravo na oslobođenje od plaćanja poreza dužan je prijaviti nastanak porezne obveze u roku 30 dana od dana sklapanja pravnog posla, pravomoćne sudske odluke ili odluke tijela državne uprave, ili ugovora o darovanju. Nakon toga nadležna ispostava Porezne uprave donosi rješenje o oslobođenju plaćanja poreza na nasljedstva i darove.

? Što je osnovica poreza na nasljedstva i darove?

Svota gotova novca (gotovina) i tržišna vrijednost financijske i druge imovine na dan utvrđivanja porezne obveze, i to nakon odbitka dugova i troškova što se odnose na imovinu na koju se plaća taj porez.

? Tko obračunava poreznu osnovicu?

Nadležno porezno tijelo prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika fizičke osobe, odnosno prema sjedištu poreznog obveznika pravne osobe.

? Što je osnovica kod nasljeđivanja oročenih novčanih sredstava i kod tzv. „stare devizne štednje“?

Vrijednost nasljeđene imovine umanjena za dugove i troškove u svezi s imovinom na koju se plaća porez na nasljedstva i darove.

? Po kojoj se stopi plaća porez na nasljedstva i darove?

Po stopi do 5%, s time da je u županijskoj nadležnosti propisivanje visine porezne stope na svome području (od 0% - 5%).

i U svim županijama je propisana stopa poreza na nasljedstva i darove od 5%.

? Kad se porez na nasljedstva i darove mora platiti?

U roku 15 dana od dana kad je rješenje o utvrđivanju tog poreza postalo konačno (vidi poglavlje 5).

? Je li raskid darovnog ugovora između istih osoba novi pravni posao o prijenosu vlasništva?

Raskid ugovora između istih osoba nije novi pravni posao o prijenosu vlasništva, nego je samo pravna posljedica vraćanja onoga što se primilo na temelju raskinutog ugovora.

? Što ako se rješenje o nasljeđivanju ili odluka tijela državne uprave ili suda ili ugovor o darovanju ne prijave, ili ako se ne prijave pravodobno?

U tim se slučajevima poreznu osnovicu obračunava prema tržišnoj vrijednosti nasljeđene ili na dar primljene imovine na dan prijavljivanja ili otkrivanja porezne obveze.

? Može li porezni obveznik podnijeti žalbu na rješenje?

Porezni obveznik ima pravo podnijeti žalbu protiv poreznog rješenja kojim je odlučeno o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa, i to ako rješenje nije konačno i pravomoćno (vidi poglavlje 5).

? Na koji se račun taj porez plaća?

Na račun za redovno poslovanje županijskog proračuna ili Grada Zagreba, i to prema mjestu sjedišta poreznog obveznika pravne osobe ili prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika fizičke osobe.

Bezgotovinsko plaćanje ili Gotovinsko plaćanje

Hitnost PRIJENOS **NALOG ZA PLAĆANJE** UPPLATA ISPLATA

IZNOS kn	
PLATITELJ: naziv (ime) i adresa	Model Broj računa platitelja
Poziv na broj zaduženja	
PRIMATELJ: naziv (ime) i adresa	Model Broj računa primatelja
Račun za redovno poslovanje proračuna Županije ili Grada Zagreba	68 XXXXXXXX – XXXXXXXXXXXX
Poziv na broj odobrenja	
1 3 0 9 – XXXXXXXXXXXX	
Statističko obilježje: ☐ Sira opisa plaćanja Opis plaćanja Porez na nasljedstva i darove	
Datum valute/uplate/isplate	Ovjera nalogodavca
Ovjera banke	
Datum podnošenja	
Podpis primatelja	

Obic. HUB 11-418

Upisuje se račun za redovno poslovanje proračuna županije ili Grada Zagreba

Upisuje se OIB – osobni identifikacijski broj poreznog obveznika (11 znamenki)

? Čiji je prihod naplaćen porez na nasljedstva i darove?

Županije, ili Grada Zagreba, prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu ili sjedištu nasljednika ili daroprimatelja.

? Jesu li propisane prekršajne odredbe za neprijavlivanje i neplaćanje poreznih obveza?

Jesu, i to Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Općim poreznim zakonom.

? Što se smatra prekršajem i kolike su novčane kazne prema Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave?

Vrsta prekršaja	Prekršitelj	Visina kazne (u kunama)
Nedostavljanje podataka za utvrđivanje poreza na nasljedstva i darove	Pravna ili fizička osoba	500,00 do 25.000,00
	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	1.000,00 do 10.000,00

? Što se smatra prekršajem i kolike su novčane kazne prema Općem poreznom zakonu?

Općim poreznim zakonom propisane su novčane kazne za prekršaje što su prikazani u poglavlju 2.

Primjer br. 4

Darovatelj je daroprimatelju darovao 5.000,00 kn i stroj čija je tržišna vrijednost 17.000,00 kn. Ugovor o darovanju je ovjeren kod javnog bilježnika. Darovatelj nije u sustavu PDV-a i prilikom nabave stroja nije koristio pravo na odbitak pretporeza.

- Daroprimatelj je ispostavi Porezne uprave prema svom prebivalištu prijavio nastanak porezne obveze i dostavio ugovor o darovanju u propisanom roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora.
- Nadležna ispostava Porezne uprave je daroprimatelju na primljenu gotovinu rješenjem utvrdila porez na nasljedstva i darove (5.000,00 kn x 5% = 250,00 kn), a po osnovi darovanja stroja ne postoji obveza poreza na nasljedstva i darove jer je njegova tržišna vrijednost manja od 50.000,00 kuna.
- Daroprimatelj je dužan platiti porez na nasljedstva i darove u roku 15 dana od primitka rješenja.

Primjer br. 5

Porezni obveznik je od svog pokojnog brata naslijedio tzv. „staru deviznu štednju“ s kojom nije u mogućnosti raspolaganja, čija je protuvrijednost u trenutku pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju bila 427.860,77 kn.

- Nadležna ispostava Porezne uprave prema prebivalištu poreznog obveznika rješenjem utvrđuje poreznu osnovicu u visini kunske protuvrijednosti „stare devizne štednje“ u trenutku pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju (427.860,77 kn x 5% = 21.393,04 kn).
- Porezni obveznik je dužan platiti porez na nasljedstva i darove u roku 15 dana od primitka rješenja.

Primjer br. 6

Darovatelj je 14. prosinca 2009. godine darovao daroprimatelju vrijednosne papire u tržišnoj vrijednosti od 48.690,00 kn, ali daroprimatelj to darovanje nije prijavio Poreznoj upravi. Nadležna ispostava Porezne uprave je 9. veljače 2010. godine daroprimatelju rješenjem utvrdila porez na nasljedstva i darove, i to na poreznu osnovicu od 54.320,00 kn, što je tržišna vrijednost vrijednosnih papira na dan otkrivanja porezne obveze. Porezna obveza je 2.716,00 kn (54.320,00 kn x 5%).

- Porezni obveznik je dužan platiti porez na nasljedstva i darove u roku 15 dana od primitka rješenja.

Primjer br. 7

Otac daruje sinu osobni automobil (prvi nasljedni red prema propisima o nasljeđivanju). On nije obveznik PDV-a i prilikom kupnje osobnog automobila nije koristio pravo na odbitak pretporeza. Za darovanje nema obveze plaćanja posebnog poreza na promet jer posebni porez na promet upotrebljivanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova ne plaća daroprimatelj koji je u odnosu prema darovatelju u prvom nasljednom redu. Daroprimatelj je kao darovateljev sin oslobođen i od plaćanja poreza na nasljedstva i darove jer je u odnosu na darovatelja krvni srodnik u ravnoj liniji.

Primjer br. 8

Suprug daruje svojoj supruzi rabljeni osobni automobil čija je tržišna vrijednost 230.000,00 kn. On nije obveznik PDV-a i prilikom kupnje osobnog automobila nije koristio pravo na odbitak pretporeza. Njegova supruga je kao daroprimatelj oslobođena plaćanja posebnog poreza na promet upotrebljivanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova, jer je u odnosu na darovatelja u prvom nasljednom redu. Daroprimateljica je kao darovateljeva supruga oslobođena i od plaćanja poreza na nasljedstva i darove.

3.2 Posebni porez na promet upotrebljivanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova

? Tko je porezni obveznik tog posebnog poreza?

Pravna i fizička osoba stjecatelj u tuzemstvu upotrebljavanog osobnog automobila, motocikla, plovila i zrakoplova ako ostavitelj ili darovatelj prilikom nabave nije koristio pravo na odbitak pretporeza.

i Ako je ostavitelj ili darovatelj prilikom nabave u tuzemstvu upotrebljavanog osobnog automobila, motocikla, plovila i zrakoplova koristio pravo na odbitak pretporeza tada se na tu isporuku plaća PDV (vidi poglavlje 4.).

? Tko je oslobođen od plaćanja ovog posebnog poreza?

Na kupnju i stjecanje upotrebljivanih osobnih automobila, motocikla, plovila i zrakoplova posebni porez ne plaćaju:

1. **Diplomatska i konzularna predstavništva** na osnovi uzajamnosti,
2. **Daroprimatelj** koji je u odnosu prema darovatelju u prvom nasljednom redu (daroprimateljevi potomci i bračni drug), i
3. **Nasljednik** koji je u odnosu prema ostavitelju u prvom nasljednom redu (ostaviteljevi potomci i bračni drug).

i Nasljedni redovi prema Zakonu o nasljeđivanju:

1. nasljedni red	Ostaviteljevi potomci i bračni drug
2. nasljedni red	- Ostaviteljevi roditelji - Ostaviteljeva braća i sestre i njihovi potomci
3. nasljedni red	Ostaviteljevi djedovi i bake
4. nasljedni red	Ostaviteljevi pradjedovi i prabake
Ostali nasljedni redovi	- Ostali predci - Ošasna ostavina

? Kad nastaje porezna obveza?

U trenutku stjecanja upotrebljivanih osobnih automobila, motocikla, plovila i zrakoplova.

? U kojem se roku mora prijaviti nastanak porezne obveze?

Porezni obveznik mora u roku 15 dana od dana stjecanja upotrebljivanih osobnih automobila, motocikla, plovila i zrakoplova prijaviti nastanak porezne obveze.

? Kome se prijavljuje nastanak porezne obveze?

Ispostavi Porezne uprave nadležnoj prema sjedištu pravne osobe, ili prebivalištu ili uobičajenom boravištu fizičke osobe.

? Što je porezna osnovica?

Tržišna vrijednost upotrebljivanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova u trenutku nastanka porezne obveze, to jest u trenutku stjecanja upotrebljivanih osobnih automobila, plovila i zrakoplova.

? Kako se utvrđuje tržišnu vrijednost?

1. Na temelju isprava o stjecanju, ili
2. procjenom, ako Porezna uprava utvrdi da porezna osnovica nije realno iskazana.

? Po kojoj se stopi plaća posebni porez na promet upotrebljivanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova?

Po stopi od 5%.

? Kad se taj posebni porez mora platiti?

U roku 15 dana od dana stjecanja upotrebljivanih osobnih automobila, motocikla, plovila i zrakoplova.

? Na koji se račun uplaćuje dužnu svotu poreza?

Na račun državnog proračuna.

Upisuje se OIB – osobni identifikacijski broj poreznog obveznika (11 znamenki)

Bezgotovinsko plaćanje		ili		Gotovinsko plaćanje	
Hitnost: ☐		☒ PRIMENOS		☒ ISPLATA	
		NALOG ZA PLAĆANJE UPLATA			
		IZNOS kn			
PLATITELJ: naziv (ime) i adresa		Model		Broj računa platitelja	
		Poziv na broj zaduženja			
PRIMATELJ: naziv (ime) i adresa		Model		Broj računa primatelja	
Državni proračun Republike Hrvatske		68		1001005 – 1863000160	
		Poziv na broj odobrenja			
		1 0 1 5 – XXXXXXXXXXXXX			
Statističko obilježje: Svrha opisa plaćanja		Opis plaćanja			
		Poseban porez na promet upotrebljivanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova			
Datum valute/uplate/isplate		Ovjera nalagodaoca		Ovjera banke	
Datum podnošenja					
Potpis primatelja					

? Može li se registrirati upotrebljavani osobni automobil ili drugo motorno vozilo, plovilo i zrakoplov, a da prethodno nije plaćen posebni porez?

Bez dokaza o plaćenom posebnom porezu na promet upotrebljavanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova ne može se obaviti registracija.

? Jesu li propisane prekršajne odredbe za neprijavljivanje i neplaćanje poreznih obveza?

Općim poreznim zakonom propisane su novčane kazne za prekršaje što su prikazane u poglavlju 2.

Primjer br. 1

Otac daruje sinu rabljeni osobni automobil čija je tržišna vrijednost 135.000,00 kn, a prilikom kupnje nije koristio pravo na odbitak pretporeza. Dijete je kao daroprimatelj oslobođeno plaćanja posebnog poreza na promet upotrebljavanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova, jer je prema darovatelju u prvom nasljednom redu.

I Daroprimatelj je oslobođen i od plaćanja poreza na nasljedstva i darove s obzirom da je u odnosu na darovatelja krvni srodnik u ravnoj liniji.

Primjer br. 2

Sin daruje ocu rabljeni osobni automobil za koji prilikom kupnje nije koristio pravo na odbitak pretporeza. Tržišna vrijednost automobila je 70.000,00 kn. Prema propisima o nasljeđivanju daroprimatelj je u odnosu na darovatelja u drugom nasljednom redu, tako da se na darovanje plaća posebni porez na promet upotrebljavanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova.

- *Daroprimatelj (otac) prijavljuje ugovor o darovanju po kojemu stječe automobil ispostavi Porezne uprave nadležnoj prema svom prebivalištu u zakonskom roku (unutar 15 dana od dana primanja dara).*
- *Nadležna ispostava Porezne uprave obračunava posebni porez na promet upotrebljavanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova prema podacima iz prijave u iznosu od 3.500,00 kn (70.000,00 kn x 5%).*

I Daroprimatelj je oslobođen od plaćanja poreza na nasljedstva i darove s obzirom da je u odnosu na darovatelja krvni srodnik u ravnoj liniji.

Primjer br. 3

Iza ostaviteljeve smrti njegova sestra je naslijedila jedrilicu čija je tržišna vrijednost 150.000,00 kn. Ostavitelj prilikom kupnje jedrilice nije koristio pravo na odbitak pretporeza. S obzirom da je prema propisima o nasljeđivanju nasljednica u odnosu na ostavitelja u drugom nasljednom redu riječ je o stjecanju na koje se plaća posebni porez na promet upotrebljavanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplove.

- *Nasljednica prijavljuje stjecanje nasljedstva ispostavi Porezne uprave nadležnoj prema svom prebivalištu u zakonskom roku (unutar 15 dana od dana pravomoćnosti sudskog rješenja o nasljeđivanju).*
- *Nadležna ispostava Porezne uprave obračunava posebni porez na promet upotrebljanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova prema podacima iz prijave u svoti od 7.500,00 kn (150.000,00 kn x 5%).*
- *Nasljednica (porezna obveznica) je dužna platiti posebni porez na promet upotrebljanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplove u roku 15 dana od primitka rješenja.*
- *Nasljednica je obveznica i poreza na nasljedstva i darove. Nadležna Ispostava Porezne uprave obračunava porez na nasljedstva i darove prema podacima iz prijave u svoti od 7.500,00 kn (150.000,00 kn x 5%). Nasljednica je dužna platiti porez na nasljedstva i darove na u roku 15 dana od primitka rješenja.*

Primjer br. 4

Suprug daruje svojoj supruzi rabljeni osobni automobil čija je tržišna vrijednost 75.000,00 kn za koji prilikom kupnje nije koristio pravo na odbitak pretporeza. Njegova supruga je kao daroprimatelj oslobođena plaćanja posebnog poreza na promet upotrebljanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova, jer je u odnosu na darovatelja u prvom nasljednom redu.

I Daroprimateljica je kao darovateljeva supruga oslobođena i od plaćanja poreza na nasljedstva i darove.

Primjer br. 5

Građanin daruje prijateljici upotrebljavani osobni automobil čija je tržišna vrijednost 27.000,00 kn. On nije obveznik PDV-a i prilikom kupnje osobnog automobila nije koristio pravo na odbitak pretporeza. Porezna obveznica je u propisanom roku od 15 dana od dana stjecanja vozila prijavila nastanak porezne obveze ispostavi Porezne uprave prema svom prebivalištu. Nadležna ispostava Porezne uprave je poreznu osnovicu utvrdila procjenom, jer je cijena automobila u ugovoru o darovanju bila niža od tržišne.

- *Poreznoj obveznici je rješenjem utvrđena porezna obveza posebnog poreza na promet upotrebljanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova u svoti od 1.350,00 kn (27.000,00 kn x 5%)*

I Ne postoji obveza poreza na nasljedstva i darove jer je tržišna vrijednost darovanog automobila manja od 50.000,00 kn.

Primjer br. 6

Iza ostaviteljeve smrti njegova kćerka je naslijedila jedrilicu kojoj je tržišna vrijednost 350.000,00 kn. Ostavitelj prilikom kupnje jedrilice nije koristio pravo na odbitak pretporeza. Ne postoji obveza plaćanja posebnog poreza na promet, jer porez na promet

upotrebljavanih osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova ne plaćaju nasljednici koji su u odnosu na ostavitelju u prvom nasljednom redu (ostaviteljevi potomci i bračni drug).

I Daroprimateljica je kao ostaviteljeva kćerka oslobođena i od plaćanja poreza na nasljedstva i darove, jer je u odnosu na ostavitelja krvni srodnik u ravnoj liniji.

4. Porez na dodanu vrijednost (PDV)

? Tko je obveznik plaćanja PDV-a po osnovi nasljeđivanja ili darovanja nekretnina?

Nasljednik ili darovatelj nekretnine i pokretnine ako je ostavitelj ili darovatelj poduzetnik u sustavu PDV-a koji je prilikom nabave nekretnine koristio pravo na odbitak pretporeza.

? Koja je porezna osnovica?

Tržišna vrijednost nasljeđene ili darovane nekretnine i pokretnine.

? Po kojoj se stopi plaća PDV?

Po stopi od 23%.

? Što je to razdoblje oporezivanja, a što je obračunsko razdoblje prema odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednost?

Razdoblje oporezivanja je kalendarska godina. Ako je porezni obveznik poslovao jednim dijelom kalendarske godine, tada je razdoblje oporezivanja razdoblje poslovanja.

Obračunsko razdoblje je vremensko razdoblje za koje porezni obveznik obračunava PDV i podnosi poreznu prijavu.

I Obračunska razdoblja su od prvog do posljednjeg dana u mjesecu. Iznimno, za poduzetnike čija je vrijednost isporučenih dobara i usluga, uključujući i PDV, u prethodnoj kalendarskoj godini manja od 300.000,00 kuna, obračunska razdoblja su od 1. do posljednjeg dana u tromjesečju. Ovaj se poduzetnik može prijaviti Poreznoj upravi za podnošenje porezne prijave za razdoblja od prvog do posljednjeg dana u mjesecu.

? Kako obveznik poreza na dobit u obračunskom razdoblju utvrđuje obvezu PDV-a?

Obvezu PDV-a ili pravo na povrat PDV-a (uplata ili povrat) obveznik poreza na dobit utvrđuje mjesečno, tromjesečno ili po konačnom obračunu na slijedeći način:

+ obračunani PDV prema izdanim računima za isporučena dobra i obavljene usluge u obračunskom razdoblju

- iskazani pretporez na ulaznim računima za primljene isporuke dobara i usluga u tom obračunskom razdoblju.

? Kako obveznik poreza na dohodak u obračunskom razdoblju utvrđuje obvezu PDV-a?

Obveznik poreza na dohodak obvezu PDV-a ili pravo na povrat PDV-a (uplata ili povrat) utvrđuje mjesečno, tromjesečno ili po konačnom obračunu na sljedeći način:

- + obračunani PDV prema primljenim (naplaćenim) naknadama za izdane račune po isporučenim dobrima i obavljenim uslugama u obračunskom razdoblju
- iskazani i plaćeni pretporez po ulaznim računima za primljene isporuke dobara i usluga u tom obračunskom razdoblju.

? Što je to pretporez?

To je iznos PDV-a:

- ➔ što je iskazan na računima za isporuke dobara ili usluga što su ih drugi poduzetnici obavili poreznom obvezniku u poduzetničke svrhe,
- ➔ što je obračunala i naplatila carinarnica pri uvozu,
- ➔ što je platio domaći poduzetnik kojemu je uslugu oporezivu u tuzemstvu obavio poduzetnik sa sjedištem u inozemstvu.

? Što je osnova za odbitak pretporeza?

Pretporez se može odbiti od porezne osnovice na temelju:

1. računa koji sadrže sve zakonom propisane podatke i posebno iskazani obračunani PDV,
2. uvozne carinske dokumentacije u kojoj je iskazan PDV što je obračunan i plaćen pri uvozu dobara,
3. dokaza o uplati PDV-a što ga je platio domaći poduzetnik kojemu je uslugu oporezivu u tuzemstvu obavio inozemni poduzetnik sa sjedištem u inozemstvu i za što mu je ispostavio račun.

i Porezni obveznik ne može odbiti 70% pretporeza obračunanog za obavljene mu isporuke dobara, usluge ili pri uvozu dobara što služe za reprezentaciju u vezi s ugošćivanjem i darivanjem poslovnih partnera.

i Porezni obveznik ne može odbiti niti 30% pretporeza obračunanog za obavljene mu isporuke, uvoz ili najam osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz te isporuke dobara, obavljene usluge ili uvoz dobara u vezi s njihovom nabavom, najmom ili korištenjem. Nije dopušten odbitak pretporeza za nabavu osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz koji se odnosi na iznos iznad 400.000,00 kuna nabavne vrijednosti po jednom sredstvu. Iznimno, ove se odredbe ne primjenjuje kad se radi o osobnim automobilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz te isporukama dobara i obavljenim uslugama u vezi s njima, što se koriste za obuku vozača, testiranje vozila, servisnu službu, taksi službu, prijevoz umrlih, iznajmljivanje te za daljnju prodaju.

i Porezni obveznici koji su osobne automobile ili druga sredstva za osobni prijevoz poduzetnika, poslovnih, rukovodnih i drugih zaposlenih nabavili do 31. prosinca 2009. godine i koristili pravo na odbitak pretporeza, te obračunavali i plaćali PDV na 30% iznosa troška amortizacije za iznos do 400.000,00 kuna nabavne vrijednosti tih sredstava, odnosno na 100% iznosa troška amortizacije za iznos koji prelazi 400.000,00 kuna nabavne vrijednosti, obvezni su i dalje obračunavati i plaćati PDV na vlastitu potrošnju na 30% odnosno 100% iznosa troška amortizacije do isteka amortizacijskog vijeka odnosno trenutka prodaje, darovanja, otuđenja na drugi način ili uništenja tih sredstava.

? Koji su propisani obrasci i kojemu se roku podnose?

Propisani obrasci i rokovi u kojima se moraju podnijeti prikazani su u tablici:

Naziv obrasca	Obveznik podnošenja obrasca	Rok za podnošenje obrasca
P-PDV 1 – prijava u registar obveznika PDV-a	Porezni obveznik	<ul style="list-style-type: none"> ⌚ Prije početka obavljanja poduzetničke djelatnosti koja podliježe oporezivanju ⌚ poduzetnici koji su u protekloj godini obavili oporezive isporuke iznad 85.000,00 kn najkasnije do 15. siječnja tekuće godine
PDV – prijava poreza na dodanu vrijednost	Porezni obveznik	⌚ do zadnjeg dana u tekućem mjesecu za proteklo obračunsko razdoblje (mjesečno ili tromjesečno obračunsko razdoblje)
PDV-K – prijava konačnog obračuna poreza	Obveznik poreza na dohodak	⌚ do kraja veljače tekuće godine za prethodnu godinu
	Obveznik poreza na dobit	⌚ do kraja travnja tekuće godine za prethodnu godinu
	Porezni obveznik koji je prestao poslovati	⌚ 3 mjeseca od dana prestanka poslovanja

? Koje su propisane knjige i evidencije?

Naziv obrasca

- Knjiga izdanih (izlaznih) računa (I-RA) za isporuke dobara i usluga
- Knjiga izdanih (izlaznih) računa (I-RA) za primljene predujmove
- Knjiga primljenih (ulaznih) računa (U-RA) za primljena dobra i usluge
- Knjiga primljenih (ulaznih) računa (U-RA) za dane predujmove
- Posebne evidencije za uvezena dobra
- Posebne evidencije za plaćeni PDV na usluge inozemnih poduzetnika

i Ako porezni obveznik u svome knjigovodstvu osigurava sve podatke potrebne za utvrđivanje porezne osnovice, odnosno poreza i pretporeza, nije obavezan posebno voditi propisane knjige i evidencije.

i Ako porezni obveznik u računu ima prolazne stavke onda u knjigama I-RA i U-RA može dodati nove stupce u kojima će te stavke evidentirati.

? Mora li se za isporučena dobra i obavljene usluge ispostaviti račun?

Porezni obveznik mora za isporučena dobra i obavljene usluge ispostaviti pisani račun najmanje u dva primjerka od kojih se jedan uručuje kupcu, a drugi služi kao isprava za knjiženje.

👉 Za financijske usluge što su oslobođene plaćanja PDV-a račun se može ispostaviti elektroničkim putem.

Vrsta računa	Obveznik izdavanja računa
R-1	Obveznik poreza na dobit koji PDV plaća prema izdanim računima za obavljenu isporuku dobara ili usluga
R-2	Obveznik poreza na dohodak koji PDV plaća prema primljenim (naplaćenim) naknadama za obavljenu isporuku dobara ili usluga

? Koje podatke račun mora sadržavati?

Račun mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:

1. mjesto izdavanja, broj i nadnevak,
2. ime (naziv), adresu i osobni identifikacijski broj (OIB) poduzetnika koji je isporučio dobra ili obavio usluge (prodavatelja), te naznaku mjesta gdje je isporuka dobara ili usluga obavljena (broj prodajnog mjesta, poslovnog prostora, prodavaonice i sl.),
3. količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara, te vrstu i količinu obavljenih usluga,
4. ime (naziv), adresu i osobni identifikacijski broj (OIB) poduzetnika kojemu su isporučena dobra ili obavljene usluge (kupca),
5. nadnevak isporuke dobara ili obavljenih usluga
6. svotu naknade (cijene) isporučenih dobara ili obavljenih usluga razvrstane po poreznoj stopi,
7. svotu PDV-a razvrstanu po poreznoj stopi,
8. zbrojenu svotu naknade i PDV-a.

📌 Poduzetnici koji isporuke dobara i obavljene usluge naplaćuju u gotovini obvezni su promet iskazivati preko naplatnih uređaja ili na drugi odgovarajući način s tim da za svaku isporuku obvezno izdaju račun. Računi za gotovinski promet, isjeći vrpce ili potvrđnice iz naplatnih uređaja, moraju sadržavati najmanje:

1. broj i nadnevak izdavanja,
2. ime (naziv), adresu i osobni identifikacijski broj poduzetnika koji je isporučio dobra ili obavio usluge, te naznaku mjesta gdje je isporuka dobara ili usluga obavljena (broj prodajnog mjesta, poslovnog prostora, prodavaonice i sl.),
3. količinu, cijenu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara, te vrstu, količinu i cijenu obavljenih usluga,
4. ukupni iznos naknade i poreza razvrstani po poreznoj stopi.

📌 Porezni obveznici koji isporuku dobara ili obavljene usluge naplaćuju u gotovini moraju na svakom prodajnom mjestu vidno istaknuti obavijest o obvezi izdavanja i uzimanja računa.

? Na koji se račun i u kojem roku PDV uplaćuje?

PDV se uplaćuje u korist računa državnog proračuna, i to na ovaj način:

Bezgotovinsko plaćanje   ili   Gotovinsko plaćanje

Hitnost: PRIJENOS **NALOG ZA PLAĆANJE** UPлата ISPLATA

PLATITELJ: naziv (ime) i adresa	IZNOS kn	Broj računa platitelja
	Model	
	Poziv na broj zaduženja	
PRIMATELJ: naziv (ime) i adresa	Model	Broj računa primatelja
Državni proračun Republike Hrvatske	68	1001005 – 1863000160
	Poziv na broj odobrenja X X X X – X X X X X X X X X X	
Statističko obilježje: Šifra opisa plaćanja Opis plaćanja	Porez na dodanu vrijednost	
Datum valute/uplate/isplate	Ovjera nadlogodavca	Ovjera banke
Datum podnošenja		
Potpis primatelja		

Obič. HUB 1-1-41H

Upisuje se OIB – osobni identifikacijski broj poreznog obveznika (11 znamenki)

Upisuje se brojčanu oznaku vrste PDV-a	Vrsta poreza na dodanu vrijednost	Krajnji rok za uplatu poreza
1201	Porez na dodanu vrijednost	- do zadnjeg dana u tekućem mjesecu za proteklo obračunsko razdoblje (mjesečno ili tromjesečno obračunsko razdoblje)
1228	Porez na dodanu vrijednost na usluge inozemnih poduzetnika	- za proteklo godišnje obračunsko razdoblje obveznici poreza na dohodak do kraja veljače tekuće godine, a obveznici poreza na dobit do kraja travnja tekuće godine za prethodnu godinu

? Što se smatra prekršajem i kolike su novčane kazne?

Prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost propisane su sljedeće novčane kazne:

Vrsta prekršaja	Prekršitelj	Visina kazne (u kunama)
Neiskazivanje u računu svih propisanih podataka, neisticanje obavijesti o obvezi izdavanja i uzimanja računa, nepodnošenje ili nepodnošenje u propisanom roku prijave PDV-a, nepodnošenje ili nepodnošenje u propisanom roku prijave konačnog obračuna PDV-a, neuplaćivanje PDV-a na propisani račun, neosiguravanje podataka u svom knjigovodstvu za obračun i uplatu PDV-a, kao i o obračunanom i uplaćenom porezu neobavljanje popisa izdanih a nenaplaćenih računa, nedostavljanje ili nedostavljanje u propisanom roku popisne liste, neponištaivanje obračuna poreza na promet proizvoda i usluga ili neobračunavanje PDV-a, neobračunavanje i neizdavanje računa za obavljene isporuke dobara i usluga	Porezni obveznik	1.000,00 – 200.000,00
	Odgovorna osoba poreznog obveznika pravne osobe	500,00 – 10.000,00

Vrsta prekršaja	Prekršitelj	Visina kazne (u kunama)
<p>Netočno utvrđivanje porezne osnovice, korištenje poreznih oslobođenja suprotno odredbama Zakona, neizdavanje računa, neiskazivanje preko naplatnog uređaja ili na drugi odgovarajući način isporuka dobara i usluga kad se te isporuke naplaćuje gotovinom, neobračunavanje i netočno obračunavanje PDV-a, neobračunavanje i neplaćanje dužnog iznosa PDV-a ili neplaćanje dužnog iznosa PDV-a u propisanom roku, odbitak pretporeza koji se po Zakonu ne može odbiti, nečuvanje dokumentacije u propisanom razdoblju, neizvješćivanje u roku za predaju prve prijave PDV-a o početku primjene postupka oporezivanja marže, nedopuštanje nadzora nadležnim tijelima ili nedozvoljavanje uvida u dokumentacije i knjige o primljenim i izdanim računima za isporučena dobra i obavljene usluge, neobavljanje popisa zaliha roba u trgovini i ugostiteljstvu¹,</p> <p>I Za nabrojane prekršaje učinjene u povratu u roku od dvije godine nadležno tijelo koje provodi prekršajni postupak može izreći uz novčanu kaznu i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja djelatnosti u vremenu od jedne do tri godine.</p>	Porezni obveznik	2.000,00 – 500.000,00
	Odgovorna osoba poreznog obveznika pravne osobe	1.000,00 – 20.000,00

5. Žalba, preplata i zastara

? Može li porezni obveznik podnijeti žalbu na rješenje, ako nije zadovoljan izrekom?

Svaka osoba o čijim se pravima ili obvezama odlučivalo u prvostupanjskom poreznom postupku (porezni obveznik), kao i svaka osoba koja za to ima pravni interes (porezni jamci, državni odvjetnik, pučki pravobranitelj, državna tijela, i drugi) ima pravo podnijeti žalbu protiv poreznog rješenja kojim je odlučeno o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa, a koje nije konačno i pravomoćno.

I Konačnost rješenja

Rješenje je u upravnom postupku konačno istekom roka za žalbu ako žalba nije izjavljena, danom dostave rješenja stranci ako žalba nije dopuštena, danom dostave stranci rješenja drugog stupnja kojim je žalba odbijena.

I Pravomoćnost rješenja

Rješenje kojim je stranka stekla neko pravo ili kojim su stranci određene obveze u upravnom postupku pravomoćno je kad se protiv njega ne može izjaviti žalba niti pokrenuti upravni spor.

¹ Ako se tijekom nadzora utvrdi da porezni obveznik koji plaća porez prema izdanim računima ne vodi knjigu primljenih (ulaznih) i izdanih (izlaznih) računa i u svome knjigovodstvu ne osigurava sve podatke potrebne za utvrđivanje i plaćanje PDV-a, i zbog toga nije moguće utvrditi obvezu PDV-a, porezni obveznik će se kaznit u visini tržišne vrijednosti zatečenih dobara bez dokumentacije o nabavi.

I Izvršnost rješenja

Prvostupanjsko rješenje postaje izvršno nakon isteka roka za žalbu ako žalba nije izjavljena, dostavom rješenja stranci ako žalba nije dopuštena, dostavom rješenja stranci ako žalba ne odgađa izvršenje, dostavom rješenja stranci kojim se žalba odbacuje ili odbija. *Drugostupanjsko rješenje* kojim je izmijenjeno prvostupanjsko rješenje postaje izvršno kad se dostavi stranci.

Žalbu se može podnijeti samo protiv poreznog rješenja kojim je odlučeno o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa, a koje nije konačno i pravomoćno.

Žalbu se može podnijeti i kada žalitelj istakne kako o njegovu zahtjevu za donošenjem poreznog akta nije donesena odluka u propisanom roku. Kad službena osoba utvrdi da ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti o tome obavještava podnositelja zahtjeva što je prije moguće, a najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja predstavke, odnosno obavijesti.

? Kome se žalba podnosi?

Nadležnom drugostupanjskom poreznom tijelu, a predaje se prvostupanjskom poreznom tijelu (ispostavi ili područnom uredu Porezne uprave koje je donijelo rješenje). Žalbu se podnosi neposredno ili preporučeno putem pošte, ili se izjavljuje u zapisnik prvostupanjskom poreznom tijelu.

I U žalbi se mora navesti ime i prezime žalitelja, porezni akt protiv kojega se podnosi žalba i žalbene razloge zbog kojih se zahtijeva poništenje, izmjena ili ukidanje tog poreznog akta, te dokaze kojima se žalba obrazlaže. Žalitelj mora žalbu potpisati.

? Koji je krajnji rok za podnošenje žalbe?

30 dana od dana primitka poreznog akta, osim ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

I Žalbu što je podnesena u roku, a predana je nenadležnom tijelu, ne može se odbaciti kao nepravodobnu.

? Kakvi su pravni učinci žalbe?

Žalba odgađa izvršenje pobijanoga rješenja do donošenja rješenja o žalbi. Iznimno, žalba ne odgađa izvršenje pobijanoga poreznog akta što je donesen bez provedbe ispitnog postupka.

I Porezno tijelo može riješiti stvar bez provedbe ispitnog postupka (bez saslušanja stranke) u slijedećim slučajevima:

1. Kad porezni obveznik u poreznoj prijavi navodi činjenice ili podnosi dokaze na podlozi kojih se utvrđuje stanje stvari, ili ako se to stanje može utvrditi na podlozi općepoznatih činjenica ili činjenica koje su poreznom tijelu poznate,
2. Kad se stanje stvari može utvrditi na temelju podataka iz službenih evidencija kojima porezno tijelo raspolaze, a nije potrebno posebno saslušanje stranke radi zaštite njezinih prava, odnosno pravnih interesa.

? Je li Porezna uprava dužna poreznom obvezniku omogućiti očitovanje o činjenicama i okolnostima što su bitne za donošenje rješenja?

Da, to je zakonska dužnost Porezne uprave, a o poreznom obvezniku ovisi hoće li to pravo iskoristiti.

? Kad je to Porezna uprava dužna učiniti?

Tijekom poreznog postupka, i to prije donošenja rješenja u kojemu se utvrđuju prava i obveze poreznog obveznika.

? Do kada podnositelj žalbe može odustati od žalbe?

Do donošenja rješenja o žalbi.

I Odustankom žalbe ne gubi se pravo na ponovnu žalbu ako žalbeni rok nije istekao.

? U kojem roku mora Porezna uprava donijeti i stranci dostaviti rješenje o žalbi?

U pravilu u roku dva mjeseca, računajući od dana predaje žalbe.

? Može li se podnijeti žalbu protiv rješenja o odbacivanju žalbe?

Takva je žalba dopuštena.

? Kako prvostupanjsko tijelo postupa po žalbi?

Prvostupanjsko porezno tijelo je dužno utvrditi je li žalba dopuštena i je li podnesena od ovlaštene osobe u propisanom roku.

I Ako žalba nije dopuštena, ako nije podnijeta od ovlaštene osobe, ili ako nije podnesena u propisanom roku prvostupanjsko porezno tijelo je dužno takvu žalbu odbaciti.

Primjer br. 1

Porezna obveznica, koja je nekretninu stekla nasljeđivanjem, u propisanom roku je prijavila nastanak porezne obveze ispostavi Porezne uprave prema mjestu gdje je nekretnina. Ispostava Porezne uprave je poreznu osnovicu utvrdila procjenom. Tržišna vrijednost nekretnine je procijenjena na 250.000,00 kn.

Poreznoj obveznici je rješenjem utvrđena porezna obveza od 12.500,00 kn (250.000,00 kn x 5%). Ona je uložila žalbu u dozvoljenom roku od 30 dana od dana primitka rješenja. Žalba odgađa naplatu poreznog duga.

Primjer br. 2

Porezni obveznik je nekretninu stekao darovanjem. U ugovoru o darovanju je navedeno da je cijena nekretnine 110.000,00 kn. Porezni obveznik je u propisanom roku prijavio nastanak porezne obveze ispostavi Porezne uprave prema mjestu gdje je nekretnina. Ispostava Porezne uprave je poreznu osnovicu utvrdila prema podacima iz ugovora o darovanju. Poreznom obvezniku je rješenjem utvrđena porezna obveza od 5.500,00 kn

(110.000,00 kn x 5%). On je uložio žalbu unutar dozvoljenog roka od 30 dana od dana primitka rješenja, jer smatra da je trebao biti oslobođen od plaćanja poreza na promet nekretnina. Žalba ne odgađa naplatu poreznog duga jer je Porezna uprava utvrdila poreznu obvezu bez provedbe ispitnog postupka.

? Kad stranka može predložiti obnovu poreznog postupka?

Kad je postupak okončan rješenjem ili zaključkom, a protiv njih u upravnom postupku nema redovnog pravnog lijeka, to jest više se ne može uložiti žalbu. Obnovu postupka može se zatražiti iz sljedećih razloga u narednim rokovima:

Razlog za obnovu postupka	Rok u kojem se obnova postupka može pokrenuti	Rok za obnovu postupka
Rješenje je doneseno na temelju lažne isprave ili lažnog iskaza svjedoka ili vještaka ili je posljedica nekog kaznenog djela	bez vremenskog ograničenja	30 dana od dana saznanja za razloge obnove ili od kad je stečena mogućnost upotrebe novih dokaza
Rješenje se temelji na presudi donesenoj u sudskom postupku, a ta je presuda pravomoćno ukinuta	bez vremenskog ograničenja	30 dana od dana saznanja za razloge obnove ili od kad je stečena mogućnost upotrebe novih dokaza
Rješenje se temelji na prethodnom pitanju, a nadležni sud ili javnopravno tijelo o tom je pitanju kasnije odlučilo u bitnim točkama drukčije	bez vremenskog ograničenja	
Saznanje novih činjenica, ili stjecanje mogućnosti upotrebe novih dokaza koji bi mogli dovesti do drugačijeg rješenja da su te činjenice, ili dokazi, bili izneseni ili upotrijebljeni u prijašnjem postupku	tri godine od dana dostave rješenja stranci	30 dana od dana saznanja za razloge obnove ili od kad je stečena mogućnost upotrebe novih dokaza
Rješenje povoljno za stranku doneseno je na temelju neistinitih navoda stranke kojima je službena osoba dovedena u zabludu	tri godine od dana dostave rješenja stranci	30 dana od dana saznanja za razloge obnove ili od kad je stečena mogućnost upotrebe novih dokaza
Rješenje je donijela osoba koja nije bila ovlaštena za njegovo donošenje ili osoba koja je morala biti izuzeta kolegijalno tijelo, koje je donijelo rješenje, nije rješavalo u propisanom sastavu ili za rješenje nije glasovala propisana većina	tri godine od dana dostave rješenja stranci	
Osobi koja je trebala sudjelovati u svojstvu stranke nije bila dana mogućnost sudjelovanja u postupku	tri godine od dana dostave rješenja stranci	30 dana od dana saznanja za razloge obnove ili od kad je stečena mogućnost upotrebe novih dokaza
Osobi koja je sudjelovala u postupku nije bila dana mogućnost da se služi svojim jezikom ili pismom	tri godine od dana dostave rješenja stranci	
Stranku nije zastupao zakonski zastupnik	tri godine od dana dostave rješenja stranci	

I Prijedlog za obnovu postupka dostavlja se poreznom tijelu koje je o predmetu rješavalo u prvom stupnju ili tijelu koje je donijelo rješenje kojim je postupak okončan. Za rješavanje prijedloga za obnovu postupka nadležno je porezno tijelo koje je donijelo rješenje kojim je postupak okončan. Prijedlog za obnovu postupka, u pravilu, ne odgađa izvršenje rješenja po kojem se obnova traži, ali nadležno porezno tijelo koje odlučuje o prijedlogu, ako smatra da će prijedlog za obnovu biti uvažen, može riješiti tako da se odgodi izvršenje dok se ne odluči o pitanju obnove postupka.

? Što ako se porez ne plati?

Ako porezni obveznik ne plati porezni dug u roku 15 dana od dana izvršnosti rješenja Porezna uprava ima ga pravo naplatiti iz njegove ukupne imovine. Zatezna kamata na svotu duga plaća se po stopi od 12% godišnje.

? Može li se odgoditi naplatu poreznog duga iz porezno-dužničkog odnosa?

Na temelju pisanog i obrazloženog zahtjeva poreznog obveznika o odgodi naplate poreznog duga što je u nadležnosti Porezne uprave rješenjem odlučuje ravnatelj Porezne uprave.

Ako je porezni obveznik protiv drugostupanjskog rješenja podnio tužbu, odnosno pokrenuo upravni spor, porezno tijelo može iznimno odgoditi izvršenje rješenja do okončanja upravnog spora:

1. ako bi izvršenje rješenja tužitelju nanijelo teško naknadivu štetu,
2. ako odgoda nije protivna javnom interesu.

I O odgodi naplate do okončanja upravnog spora odlučuje ravnatelj Porezne uprave.

? Može li se zatražiti otpis poreznog duga radi lošeg imovinskog stanja?

O otpisu dospjeloga poreznog duga rješenjem odlučuje čelnik poreznog tijela, a na osnovi pisanog i obrazloženog zahtjeva dužnika, odnosno ovršenika, što se podnosi poreznom tijelu nadležnom prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu dužnika, odnosno ovršenika.

I O odgodi naplate do okončanja upravnog spora odlučuje ravnatelj Porezne uprave.

? Ima li porezni obveznik pravo na povrat svote više plaćenog ili pogrešno uplaćenog poreza?

Porezni obveznik, ili osoba od koje je naplaćen porez bez pravne osnove, ima pravo na povrat poreza i kamate na porez što su plaćeni bez pravne osnove. Na više plaćene iznose poreza obračunavaju se i plaćaju zatezne kamate u visini od 12% godišnje.

I Na plaćene poreze bez pravne osnove kamate se obračunavaju počevši s petnaestim danom od dana primitka zahtjeva za povrat, ako posebnim propisom nije uređeno drugačije. Iznimno, ako je povodom pokrenutog upravnog spora u pravomoćno dovršenom postupku rješenje (ili drugi akt o zaduženju na temelju kojega je porez plaćen) poništeno, izmijenjeno ili ukinuto tada obračunata kamata počinje teći od dana uplate poreza.

? Hoće li se povrat obaviti ako porezni obveznik ima dospjelih dugovanja?

Povrat se neće obaviti kad Porezna uprava utvrdi da porezni obveznik ima dospjelih neplaćenih poreza ili drugih javnih davanja što ih Porezna uprava naplaćuje.

? Kad zastarijeva pravo poreznog obveznika na povrat više plaćenog poreza, kamata, troškova ovrhe?

Također po proteku tri godine, računajući od dana kada je zastara počela teći.

? Kad zastara počinje teći?

- Zastara prava na utvrđivanje porezne obveze i kamata počinje teći nakon isteka godine u kojoj je trebalo utvrditi porezne obveze i kamate
- Zastara prava na naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe počinje teći nakon isteka godine u kojoj je porezni obveznik sam utvrdio poreznu obvezu ili nakon isteka godine u kojoj je porezno tijelo utvrdilo poreznu obvezu, kamate i troškove ovrhe
- Zastara prava na povrat poreza, kamata i troškova ovrhe počinje teći nakon isteka godine u kojoj je porezni obveznik stekao pravo na povrat.

i U vrijeme zastare računa se i vrijeme koje je proteklo u korist prednika poreznog obveznika.

i Zastara prava na naplatu tražbine po osnovi poreza, kamata i troškova ne nastupa ako je tražbina osigurana založnim pravom ili hipotekom koji su upisani u javnu knjigu. U tom slučaju tražbina će se naplatiti iz opterećenih stvari.

➔ Zastara teče za vrijeme trajanja sudskog postupka radi naplate poreza, kamata i troškova ovrhe.

? Kako se prekida tijekom zastare?

Tijek zastare prekida se:

1. Tijek zastare prava na utvrđivanje, odnosno prava na naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe prekida se svakom službenom radnjom poreznog tijela usmjerenom na utvrđivanje ili naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe, koja je dostavljena na znanje poreznom obvezniku.
2. Tijek zastare prava na povrat poreza, kamata i troškova ovrhe prekida se svakom radnjom poreznog obveznika dostavljenom na znanje poreznom tijelu radi ostvarenja prava na povrat poreza naplaćenog bez pravne osnove ili više plaćenog poreza, kamata i troškova ovrhe.

i Nakon poduzetih radnji iz točki 1. ili 2. zastarni rok počinje ponovno teći.

? Kad zastarijeva pravo poreznog tijela na pokretanje prekršajnog postupka?

Kad proteknu tri godine od počinjenja prekršaja (relativna zastara).

? Kad nastupa apsolutna zastara?

Apsolutni rok zastare prava poreznog tijela na utvrđivanje porezne obveze i kamata, pokretanje prekršajnog postupka, naplatu poreza, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazni, te prava poreznog obveznika na povrat poreza, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazni nastupa za šest godina, računajući od dana kad je zastara počela prvi put teći.

6. Propisi

- 📖 Opći porezni zakon („Narodne novine“ broj 147/08, 18/11),
- 📖 Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“ broj 117/93, 33/00, 73/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 73/08),
- 📖 Zakon o porezu na promet nekretnina („Narodne novine“ broj 69/97, Odluka USRH - 26/00, 153/02, 22/11),
- 📖 Zakon o područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“ broj 86/08),
- 📖 Zakon o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“ broj 47/95, 106/96, 164/98, 105/99, 54/00, 73/00, 48/04, 82/04, 90/05, 76/07, 87/09, 94/09),
- 📖 Zakon o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 177/04, 73/08, 80/10),
- 📖 Zakon o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove („Narodne novine“ broj 136/02 – pročišćeni tekst, 44/03 – ispravak, 95/04, 94/09, 21/10),
- 📖 Zakon o nasljeđivanju („Narodne novine“ broj 48/03, 163/03),
- 📖 Zakon o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08),
- 📖 Pravilnik o obliku i sadržaju prijave poreza na promet nekretnina („Narodne novine“ broj 28/01, 148/09),
- 📖 Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“ broj 149/09),
- 📖 Pravilnik o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09, 146/09, 123/10),
- 📖 Odluka o diskontnoj (eskontnoj) stopi Hrvatske narodne banke („Narodne novine“ broj 66/11),
- 📖 Naredba o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2011. godini („Narodne novine“ broj 2/11, 45/11, 58/11).